

**Державний професійно-технічний навчальний заклад
«Чернігівське вище професійне училище побутового обслуговування»**

**ПОЛОЖЕННЯ
про виконання курсових робіт при підготовці фахівців освітньо-
професійного ступеня « фаховий молодший бакалавр»
у ДПТНЗ «Чернігівське вище професійне
училище побутового обслуговування»**

Затверджено:

**Педрадою ДПТНЗ «Чернігівське
вище професійне училище
побутового обслуговування»
від «30» серпня 2023 р.**

Протокол № 1

В.о. директора ДПТНЗ

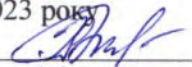
«ЧВПУ побутового обслуговування»

Вікторія МАЛОФЕСНКО

Розглянуто та погоджено на засіданні циклової комісії «Технології легкої промисловості».
Протокол № 1 від «29» серпня 2023 року

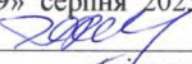
Голова циклової комісії

(підпис)

Марина ХОДЯКОВА
(Ім'я ПРІЗВИЩЕ)

Розглянуто та погоджено на засіданні циклової комісії «Перукарське мистецтво та декоративна
косметика». Протокол № 1 від «29» серпня 2023 року

Голова циклової комісії

(підпис)

Антоніна ОГОЛЬЦОВА
(Ім'я ПРІЗВИЩЕ)

1. Загальні положення

Положення про виконання курсових робіт при підготовці фахівців освітньо-професійного ступеня «фаховий молодший бакалавр» у ДПТНЗ «Чернігівське вище професійне училище побутового обслуговування» (далі Положення) розроблене на основі Закону України «Про освіту», Закону України «Про фахову передвищу освіту», Положення про організацію освітнього процесу фахових молодших бакалаврів у ДПТНЗ «Чернігівське вище професійне училище побутового обслуговування».

<https://drive.google.com/file/d/1WdFDYRaJ0nd1OzuTOhcKoPDbpQVDoK1e/view?usp=sharing>

Курсова робота – це навчальне дослідження здобувача освіти, метою якого є закріпити, поглибити та узагальнити знання, одержані під час вивчення фахових дисциплін та навчитися самостійно застосовувати ці знання щодо комплексного рішення конкретних завдань.

1.1. Курсова робота виконується з профільних дисциплін і має навчально-дослідницький характер.

1.2. Мета написання курсової роботи:

- поглиблення, узагальнення і закріплення теоретичних знань та практичних умінь здобувачів освіти;
- вироблення навичок самостійно працювати з навчальною і науковою літературою, використовувати сучасні інформаційні засоби та технології;
- розвиток творчого підходу до застосування на практиці набутих знань та розв'язування практичних завдань;
- систематизація та узагальнення навчального матеріалу;
- здійснення наукового пошуку при проведенні дослідження;
- вироблення у здобувачів освіти навичок самостійних творчих досліджень;
- виявлення наукових здібностей здобувачів освіти і залучення їх до дослідницької роботи.

1.3. У процесі роботи здобувачі освіти вдосконалюють і розвивають

такі навички та вміння:

- самостійно формулювати потребу дослідження;
- визначати мету, основні завдання, предмет, об'єкт дослідження;
- здійснювати пошук і добір потрібної наукової інформації, планувати її виклад;
- самостійно здійснювати критичний аналіз наукових джерел, передового досвіду, узагальнювати власні спостереження;
- логічно і аргументовано висловлювати свої думки, пропозиції, робити висновки;
- обговорювати методичні розробки і проєктні рішення;
- проводити елементарні дослідження ефективності виробничого процесу в організації, установі відповідно до теми курсової роботи;
- правильно оформлювати науково-довідковий матеріал;
- публічно захищати підготовлену роботу (робити повідомлення, відповідати на запитання, захищати свою точку зору тощо).

2. Організація виконання курсових робіт

2.1. Курсові роботи пишуть здобувачі освіти на I та II курсі.

2.2. Робота над курсовими роботами проводиться поетапно:

- ✓ Визначення теми дослідження та висвітлення її актуальності.
- ✓ Складання списку літератури з теми дослідження.
- ✓ Складання плану курсової роботи.
- ✓ Аналіз літератури з теми дослідження.
- ✓ Написання вступу до курсової роботи.
- ✓ Робота над теоретичною частиною дослідження. Збір фактичного матеріалу.
- ✓ Розробка практичних матеріалів.
- ✓ Формулювання висновків проведеного дослідження, оформлення додатків до курсової роботи.
- ✓ Завершення оформлення роботи, підготовка до захисту.
- ✓ Захист курсової роботи.

2.3. Щорічно на засіданні циклової комісії, відповідно до

рекомендацій навчальних програм, обговорюється та затверджується тематика курсових робіт. Вона повинна відповідати навчальним завданням профільних дисциплін, вимогам державного стандарту та перспективам розвитку нормативно-правової бази, пов'язуватися з практичними потребами певної галузі виробництва, бути актуальною і тісно пов'язаною з вирішенням практичних фахових завдань.

2.4. Здобувачам освіти надається можливість подавати власні пропозиції щодо тематики курсових робіт на розгляд відповідної циклової комісії. Після того, як розгляд пропозицій здобувачів освіти і затвердження тем відбулися, здобувачі освіти можуть вибирати теми лише зі списку, запропонованого цикловою комісією.

2.5. Здобувач освіти самостійно визначається із темою курсової роботи (з урахуванням переліку тем, передбачених навчальною дисципліною) і подає відповідну інформацію викладачу на початку семестру, в якому здійснюється захист курсової роботи. Викладач формує узагальнюючий перелік тем робіт і подає голові циклової комісії на розгляд.

2.6. У процесі виконання курсової роботи керівник проводить групові та індивідуальні консультації. Керівнику курсових робіт кількох здобувачів освіти, що мають споріднені теми, рекомендується організувати для них консультації, на яких здобувачі освіти отримують методичні рекомендації і доповідають результати досліджень.

2.7. Кожна циклова комісія повинна розробити методичні вказівки щодо написання курсової роботи, в яких передбачити завдання курсової роботи, особливості, обсяг і зміст окремих частин та порядок її виконання.

2.8. Курсова робота виконується здобувачем освіти під час самостійної роботи.

3. Виконання курсової роботи

3.1. Керівник на першій консультації знайомить здобувачів освіти із тематикою курсової роботи, роз'яснює значення, вимоги до виконання і оформлення, демонструє кращі зразки робіт, повідомляє термін виконання (Додаток 3), складає графік консультацій, знайомить з навчально-методичною

літературою.

3.2. Керівники курсових робіт складають графіки консультацій та вказують термін подачі роботи на рецензування. Графік консультацій доводиться до відома здобувачів освіти. Поточний контроль за виконанням курсових робіт керівник здійснює в позанавчальний час згідно з графіком консультацій.

3.3. Курсова робота здається керівнику на рецензування не пізніше, ніж за 2 тижні до її захисту. За несвоєчасне представлення курсової роботи на рецензування здобувачу освіти знижується загальна оцінка.

3.4. У рецензії керівник стисло характеризує курсову роботу, оцінює її теоретичний рівень, доцільність та глибину проведених досліджень, обґрунтованість висновків.

3.5. Здобувач освіти допускається до захисту курсової роботи, за умови виконання всіх зазначених вимог. Якщо умови не дотримано, курсова робота разом з рецензією повертається здобувачу освіти, який допрацьовує її з урахуванням зауважень і доопрацьований варіант разом з рецензією подає керівнику для повторної перевірки.

3.6. Зміст курсової роботи оцінюється згідно з визначеними критеріями.

3.7. Керівник підписує рецензію і ставить дату перевірки (Додаток 4).

3.8. Після захисту курсової роботи, керівник робить відповідні записи в журналі навчальних занять академічної групи, індивідуальному плані здобувача освіти.

4. Структура курсової роботи

4.1. Курсову роботу здобувачі освіти виконують самостійно, дотримуючись рекомендованої структури та вимог до технічного оформлення.

4.2. Основними складовими курсової роботи у порядку їх розташування є:

- титульний лист;
- зміст;
- вступ;

- розділи основної частини (які, як правило, розділяються на: аналітичну, дослідницьку, практичну);
- висновки і пропозиції;
- список використаних джерел;
- додатки (якщо вони є).

4.2.1. Титульна сторінка оформляється за зразком, поданим здобувачу освіти керівником курсової роботи (Додаток 1).

4.2.2. Виклад матеріалу курсової роботи здійснюється українською мовою, послідовно, логічно, структуровано.

4.2.3. Зміст курсової роботи передбачає назву розділів й основних параграфів та нумерацію сторінок (Додаток 2).

4.3. Зміст курсової роботи повинен:

- відповідати меті та завданням;
- розкривати тему курсової роботи;
- відповідати сучасним вимогам науки;
- мати чітку структуру і логічні зв'язки;
- містити переконливі аргументи та висновки;
- бути лаконічним;
- узагальнювати результати та обговорювати практичні рекомендації;
- містити посилання на першоджерела;
- розкривати тісний взаємозв'язок теорії і практики.

4.4. Складений здобувачами освіти план курсової роботи із зазначенням основних розділів і підрозділів, обов'язково узгоджується з керівником. План курсової роботи повинен відображати її структуру, під якою розуміється порядок komponування і взаємозв'язок окремих її частин.

4.5. У вступі розкриваються актуальність та практичне значення обраної теми, мета і основні завдання, предмет і об'єкт дослідження. Правильне визначення мети роботи здобувачами освіти дає змогу відокремити в ній основний напрямок дослідження, упорядкувати пошук і аналіз матеріалу, підвищити якість роботи, уникнути загальних міркувань.

4.6. Основна частина, що складається з розділів, які в свою чергу

можуть поділятися на підрозділи, що за змістом відповідають направленості теми, підпорядковуються основній меті та завданням, органічно взаємопов'язані, мають приблизно однаковий обсяг.

4.6.1. У тексті курсової роботи в основному використовується цифрова система нумерації, яка здійснюється за індексною системою (1; 1.1; 1.1.1; 1.2; 1.2.1. і т.д.), відповідно до якої номера самих великих частин наукового твору (перша ступень ділення) складається з однієї цифри – 1; 2;...; номера складових частин (друга ступень ділення) – з двох цифр – 1.1; 1.2; ...; 2.1; ...; (третя ступень ділення) – з трьох цифр – 1.1.1.

4.6.2. Основна частина складається з теоретичної та практичної, де розкривається зміст теми дослідження.

4.6.3. Кожен параграф і розділ необхідно завершувати лаконічними висновками, що логічно узагальнюють викладене. При цьому треба пам'ятати, що дослівне запозичення чужого тексту, яке не супроводжується посиланням на джерело, називається плагіатом і суворо карається у науковому середовищі. Робота, автор якої допустився плагіату, знімається з розгляду незалежно від стадії підготовки без права її повторного захисту відповідно до Положення про академічну доброчесність у ДПТНЗ «Чернігівське вище професійне училище побутового обслуговування».

4.7. Кожен новий розділ курсової роботи починається з нової сторінки, а між підрозділами залишаються проміжки у 3-4 рядки (3 см). Заголовки розділів і підрозділів випускаються більшими, порівняно з текстом, літерами. Малюнки і схеми виконуються охайно.

4.8. Заключна частина включає підведення підсумків, висновки, формулювання рекомендацій та пропозицій.

4.9. Перед додатками подається список використаної літератури.

4.9.1. Список використаної літератури подається в такому порядку:

- закони, нормативні документи та положення державного значення з питань освіти і науки;
- літературні та наукові джерела;
- матеріали періодичних видань.

4.9.2. Список літератури кожної групи подається в алфавітному порядку за першими літерами прізвищ авторів.

4.9.3. У літературних і наукових джерелах, крім прізвища та ініціалів автора, вказується повна назва книги, місце видання, видавництво, рік видання. Для матеріалів періодичних видань зазначають прізвище, ініціали автора, назву статті, назву журналу чи газети, рік видання, номер журналу або дату виходу газети.

4.10. Додатки включають дослідницьку роботу (таблиці, ілюстрації, схеми, тощо). Кожен додаток починається з нової сторінки, у правому верхньому куті написано слово «Додаток». Додаток має тематичний заголовок. Якщо в курсовій роботі міститься кілька додатків, їх послідовно нумерують арабськими цифрами (наприклад: Додаток 1). Сторінки в додатках нумеруються у межах одного додатка. Посилання на додатки в текстовій частині є обов'язковим.

5. Технічне оформлення курсової роботи

5.1. Курсова робота має бути надрукована чітко, розбірливо, з дотриманням правил орфографії, з одного боку білого аркуша формату А 4 (210×297), що має поле: верхнє – 10 мм, нижнє – 10 мм, праве – 10 мм, ліве – 25 мм.

5.2. Нумерація сторінок проставляється по центру внизу листа без позначок. Якщо в тексті курсової роботи є таблиці, графіки, ілюстрації, тощо, розміщені на окремих листках, їх необхідно включати в загальну нумерацію.

5.3. Першою сторінкою вважається титульна, на якій цифра «1» не ставиться. Загальна нумерація роботи починається на наступній сторінці (Зміст курсової роботи) з цифри «2».

5.4. Обсяг теоретичної частини курсової роботи 25-35 друкованих сторінок.

5.5. Друкується робота 14 шрифтом через інтервал 1,5.

5.6. Текстова частина курсової роботи виконується чорним кольором (за винятком таблиць, графіків, ілюстрацій тощо).

5.7. У тексті курсової роботи повинні бути посилання на літературні

джерела, причому вказується тільки порядковий номер, під яким вони містяться в списку літератури. Наприклад, [5].

6. Рецензування курсової роботи

6.1. Рецензент протягом десяти днів надає на кожну курсову роботу письмову рецензію. Рецензія повинна відображати загальну характеристику роботи та містити вмотивований висновок про можливість чи неможливість допуску її до захисту.

6.2. Рецензія на курсову роботу здобувача освіти оформляється на спеціальному бланку (Додаток 4). Орієнтовний обсяг рецензії – одна сторінка.

6.3. У рецензії на курсову роботу зазначається:

- ступінь розкриття питань плану відповідної теми;
- рівень самостійності у написанні роботи;
- повнота аналізу існуючих в літературі поглядів на дискусійні питання теми;
- якість бібліографічного опису, наявність посилань на список літератури у тексті роботи;
- недоліки, виявлені в курсовій роботі, в т.ч. і ті, які можуть бути усунені під час захисту роботи.

6.4. У рецензії на курсову роботу керівник від окремих зауважень на полях і виправлення помилок переходить до узагальнюючого аналізу, до висновків, рекомендацій, дає загальну оцінку.

6.5. Узагальнююча рецензія повинна бути індивідуальною, уникати шаблону.

6.6. У рецензії спочатку відзначаються позитивні сторони, потім дається аналіз недоліків.

6.7. Після висвітлення позитивних сторін курсової роботи, керівник аналізує недоліки в тій послідовності, в якій вони допущені.

6.8. Керівник повинен максимум уваги приділити здобувачам освіти, спрямувати їх на удосконалення знань і практичних вмінь, вміння аналізувати, узагальнювати, робити висновки.

6.9. Оцінювання змісту курсової роботи здобувачів освіти проводиться

за наступними критеріями:

Оцінка	Критерії оцінювання змісту курсової роботи
«допущено»	1. У роботі в достатньому обсязі висвітлені питання плану. 2. Використані основні літературні та нормативні джерела. 3. Допускається припущення студентом декількох помилок при розкритті питань плану, за умови можливості їх усунення під час захисту роботи. 4. Робота відповідає формальним вимогам, які пред'являються до курсових робіт.
«не допущено»	Тема не розкрита або в ній виявлено плагіат.

6.10. Курсова робота, оцінена «не допущено» до захисту не допускається і повертається здобувачу освіти для доопрацювання.

6.11. Курсова робота може бути повторно подана на рецензування після усунення недоліків, на які вказав рецензент.

7. Захист курсової роботи

7.1 Захист курсової роботи проводиться в період екзаменаційної сесії.

7.2. Заздалегідь здобувач освіти складає доповідь тривалістю 5-8 хв. У доповіді зазначає тему курсової роботи, актуальність та значущість, мету і завдання курсової, стисло розкриває зміст роботи; знайомить із результатами практичного дослідження, висновками, пропозиціями.

7.3. Після стислої доповіді здобувач освіти відповідає на запитання викладачів, присутніх на захисті.

7.4. Під час захисту курсової роботи оцінюється якість виконання, рівень знань і набутих навичок щодо висвітлення теми, вміння аналізувати практичну діяльність, логічно і аргументовано викладати думки, відповідати на запитання, обґрунтовувати власну точку зору.

7.5. Оцінювання курсової роботи проводиться за критеріями:

Оцінка	Критерії оцінювання знань і умінь студента
--------	--

«відмінно»	1. Всебічне, систематичне і глибоке знання матеріалу теми курсової роботи, у тому числі орієнтація в основних наукових доктринах та концепціях, що стосуються даної теми. 2. Засвоєння основної та додаткової літератури, рекомендованої методичними порадами. 3. Здатність до використання отриманих результатів у практичній роботі.
«добре»	1. Достатньо повне знання матеріалу теми курсової роботи, відсутність у відповіді при захисті суттєвих неточностей. 2. Засвоєння основної літератури, рекомендованої методичними порадами. 3. Здатність в цілому до розуміння значення отриманих результатів для практичної роботи.
«задовільно»	1. Знання основного матеріалу теми курсової роботи в обсязі, що уможливорює подальше його засвоєння. 2. Знайомство з основною літературою, рекомендованою методичними порадами. 3. Помилки при відповіді на захисті за наявності знань для усунення найсуттєвіших помилок за допомогою викладача.
«незадовільно»	1. Відсутність знань по значній частині основного матеріалу з теми курсової роботи. 2. Наявність суттєвих помилок при відповіді на захисті. 3. Немоżliвість в достатньому обсязі засвоїти матеріал роботи без додаткової підготовки з даної теми.

8. Оцінка курсової роботи

8.1. При оцінці курсової роботи враховується:

- науково-теоретичний рівень змісту, теоретична обґрунтованість теми, чітко розроблений науковий апарат;
- вироблення навичок щодо розробки і вирішення наукової проблеми: вміння самостійно працювати з літературними джерелами, виділяти й аналізувати провідні концепції, ставити експеримент, грамотно оформляти бібліографію;
- використання методів дослідження, самостійний і творчий підхід до аналізу явищ і процесів;
- планомірний і систематичний характер роботи здобувача освіти над

темою;

- правильність оформлення курсової роботи і своєчасність її здачі.

8.2. За курсову роботу виставляється оцінка «відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно».

8.3. Якщо здобувач освіти отримає незадовільну оцінку, він повинен виконати курсову роботу за новою темою або переробити попередню роботу за встановлений комісією термін.

8.4. У випадку порушення термінів здачі робіт без поважних причин курсова робота не приймається, а здобувач освіти не допускається до захисту і вважається академічною заборгованістю.

Ліквідація академічної заборгованості здійснюється аналогічно до інших форм підсумкового контролю.

8.5. Остаточна оцінка виставляється після захисту курсової роботи. Здобувач освіти може підвищити попередньо виставлену оцінку, якщо до захисту усуне основні недоліки, які вказані в рецензії.

8.6. Оцінка вноситься до індивідуального плану здобувача освіти, в навчальний журнал академічної групи, у загальну відомість оцінок до диплому, а також проставляється на титульному аркуші курсової роботи та рецензії на нього.

8.7. У випадку, коли захист курсової роботи оцінено «незадовільно», здобувачу освіти надається двотижневий термін для її доопрацювання.

9. Зберігання і знищення курсових робіт.

9.1. Захищені курсові роботи підлягають зберіганню протягом одного року.

9.2. По закінченню терміну зберігання (1 рік) з дня захисту курсових робіт, вони підлягають списанню і знищенню в установленому порядку.

Зразок оформлення титульної сторінки курсової роботи

Державний професійно-технічний навчальний заклад
«Чернігівське вище професійне училище побутового обслуговування»

КУРСОВА РОБОТА

(Тема курсової роботи)

Здобувача освіти ____курсу____групи

ПІБ _____

Керівник _____

(прізвище, ім'я, по батькові)

ЗМІСТ

Вступ.....	2
Розділ 1 (Назва).....	5
1.1. (Назва)	5
1.2. (Назва)	9
1.3. (Назва)	13
Розділ 2. (Назва).....	16
2.1. (Назва)	16
2.2. (Назва)	19
2.3. (Назва)	19
Висновки	22
Список використаних джерел.	25
Додатки.....	27

Терміни виконання курсової роботи та її захист

№ п/п	Назва етапів	Термін виконання	Відмітки про виконання (підпис керівника)
1.	Вибір теми		
2.	Вивчення літературних джерел, складання плану курсової роботи		
3.	Узгодження плану курсової роботи з керівником		
4.	Підготовка першого розділу курсової роботи та подання керівнику		
5.	Підготовка другого розділу курсової роботи та подання керівнику		
6.	Підготовка вступу та висновків курсової роботи та подання керівнику		
7.	Доопрацювання курсової роботи з урахуванням зауважень керівника		
8.	Подання керівнику закінченого курсвої роботи		
9.	Отримання рецензії керівника курсової роботи		
10.	Захист курсової роботи		

Завдання отримав (ла) _____
(дата, підпис)

Керівник _____
(прізвище, ім'я, по батькові)

" _____ " _____ 202_ року

РЕЦЕНЗІЯ НА КУРСОВУ РОБОТУ

Здобувача освіти_____групи_____курсу

(прізвище, ім'я та по батькові)

Курсова робота з

(назва навчальної дисципліни)

Тема

Рецензент

(прізвище, ім'я та по батькові)

Рецензія

Рішення рецензента про допуск до захисту

(«Допущено» або «Не допущено»)

Допущено до захисту «_____» _____ 202_ р.

(підпис рецензента)

Курсова робота захищена «_____» _____ 202_ р.

Оцінка за результатами захисту _____

Комісія:

1.

(підпис)

(прізвище, ініціали)

(посада)

2.

(підпис)

(прізвище, ініціали)

(посада)